

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทยในบทเรียน
ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ฝ่ายมัธยม
DEVELOPING ANALYTICAL READING SKILLS IN THAI LITERATURE THROUGH THE SIX
THINKING HATS TECHNIQUE FOR MATHAYOM SUKSA YEAR 5 STUDENTS AT THE
DEMONSTRATION SCHOOL OF NAKHON RATCHASIMA RAJABHAT UNIVERSITY
(SECONDARY DIVISION)

จักรกฤษณ์ จารัตน์

Jakkgrit Jarat

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

Corresponding Author e-mail: mssru162@gmail.com

วันที่รับบทความ 24 เมษายน 2568; วันที่แก้ไข 29 พฤษภาคม 2568; วันที่ตอบรับ 6 มิถุนายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลของการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทยด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ 2) เปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ กับเกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทย กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 25 คน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ฝ่ายมัธยม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบ ซึ่งมีการตรวจสอบคุณภาพ ด้านความตรงโดยวิธีการตรวจสอบค่าความสอดคล้อง ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก จากผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านภาษาไทย การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ดำเนินการ 3 ระยะ ระยะที่ 1 วิเคราะห์สภาพและสาเหตุของปัญหาจากแบบสรุบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ ผลการทดสอบกลางภาค และแบบสัมภาษณ์ ระยะที่ 2 พัฒนานวัตกรรม วิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบ ระยะที่ 3 นำนวัตกรรมไปใช้เพื่อพัฒนาความสามารถ รวมถึงวิเคราะห์จำนวนนักเรียนและสาเหตุที่ไม่ผ่านเกณฑ์การพัฒนาความสามารถ ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาที่กลุ่มเป้าหมายต้องได้รับการพัฒนา คือ การอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทย ซึ่งมีสาเหตุมาจากนักเรียนไม่ได้รับการฝึกฝนการแยกแยะองค์ประกอบงานเขียน การตีความ และการหาความสัมพันธ์

2. ผลการตรวจสอบค่าความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบ มีค่าเท่ากับ 0.82 และ 0.87 ตามลำดับ ค่าความยากง่ายอยู่ในระดับ 0.52 ความยากง่ายพอเหมาะ ค่าอำนาจจำแนกเป็นบวก ซึ่งแปลผลสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้พัฒนาและทดสอบความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทยของนักเรียนได้

3. ผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทย ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านการเรียนรู้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 92

คำสำคัญ: การอ่านวิเคราะห์; การอ่านวรรณกรรมไทย; เทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ

Abstract

This research aimed to: 1) study the effects of developing analytical reading ability in Thai literature through the Six Thinking Hats technique, and 2) compare the results of using the Six Thinking Hats technique with the assessment criteria for analytical reading skills in Thai literature. The target group consisted of 75 Mathayom Suksa Year 2 students in the academic year 2023 at the Demonstration School of Nakhon Ratchasima Rajabhat University (Secondary Division). The instruments used in this study included instructional plans and a test, both of which were validated for content validity, difficulty index, and discrimination index by experts in Thai language education.

The data analysis and presentation were conducted in three phases. Phase 1 involved analyzing the conditions and causes of problems using post-teaching reflection records, midterm test results, and interviews. Phase 2 focused on developing the instructional innovation and analyzing the congruence of the lesson plans and the test. Phase 3 implemented the innovation to develop students' analytical reading skills and examined the number of students who did not meet the expected criteria, along with the reasons for their performance. The research findings were as follows:

1. The key issue that required improvement was students' analytical reading skills in Thai literature. The cause stemmed from a lack of training in identifying components of literary works, interpretation, and relationship analysis.

2. The content validity indices of the instructional plans and test were 0.82 and 0.87, respectively. The difficulty index was 0.52, indicating appropriate difficulty, and the discrimination index was positive, confirming the effectiveness and suitability of the tools.

3. The implementation of the Six Thinking Hats technique resulted in improved student learning outcomes, with 92 percent achieving the expected level of analytical reading ability.

Keywords: Analytical Reading; Reading Thai Literature; Six Thinking Hats Technique

บทนำ

กระบวนการอ่านวิเคราะห์เป็นทักษะหนึ่งในรายวิชาภาษาไทยที่ครูผู้สอนควรฝึกให้ผู้เรียนได้อ่านและฝึกคิดแยกแยะองค์ประกอบที่สำคัญ พร้อมทั้งพิจารณา ใคร่ครวญ ไตร่ตรอง ศึกษาเนื้อหาให้ถ่องแท้ โดยเริ่มจากการศึกษาและวิเคราะห์บทอ่านที่มีระดับความยากง่ายแตกต่างกันไป ตามช่วงวัย หากผู้เรียนสามารถอ่านเรื่องราวและสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ องค์ประกอบของเหตุการณ์หรือบทอ่าน ตลอดจนคุณค่าของ เรื่องที่อ่านได้จะส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้และคุณภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐาน ท 1.1 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551) และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งหมด 15 มาตรฐาน ซึ่งมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ตัวบ่งชี้ที่ 5.3 กำหนดไว้ว่าผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์ กระทรวงศึกษาธิการ (2554) แต่ทว่าผลสำรวจของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (สวนดุสิตโพลล์) เมื่อ พ.ศ. 2556 สำรวจความคิดเห็นของครูทั่วประเทศ จำนวน 2,508 คน เรื่อง การศึกษาไทยในสายตาครู เมื่อถามถึงจุดด้อยของการศึกษาไทย ร้อยละ 30.36 เห็นว่า เด็กไทยยังขาดทักษะทางการคิดวิเคราะห์ อ่อนเรื่องภาษา ยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร เนื่องจากครูมีภาระงานมากเกินไปไม่มีเวลาเตรียมการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (2556) จากผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานอาจกล่าวได้ว่าปัญหาการคิดวิเคราะห์มีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากกระบวนการฝึกอ่านวิเคราะห์ ซึ่งครูผู้สอนไม่มีเวลาในการฝึกให้นักเรียนได้อ่านอย่างเต็มที่ เพราะฉะนั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องฝึกให้ผู้เรียนได้อ่านบทอ่าน โดยใช้วรรณกรรมและวรรณคดีไทยเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้

กระบวนการฝึกให้นักเรียนได้อ่านวิเคราะห์โดยใช้วรรณกรรมและวรรณคดีไทยเป็นสื่อ พบว่า ครูผู้สอนมุ่งสอนให้ผู้เรียนท่องจำเรื่องราว ในวรรณคดี และวรรณกรรมไทยมากเกินไป จึงส่งผลให้เด็กไทยขาดทักษะการอ่านวิเคราะห์ และยังทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนวรรณคดี สอดคล้องกับทรงฤทธิ์ นิยมโหมด (2553) กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคของการเรียนรู้วรรณคดีไทยไว้ว่า การสอนวรรณคดีระดับมัธยมศึกษาในภาวะที่เป็นอยู่ ยังไม่หลุดพ้นจากการให้นักเรียนท่องจำเพื่อนำไปสอบ นอกจากนี้ กระบวนการในการสอนวรรณคดีก็ยังคงเน้นรายละเอียดของประวัติผู้แต่งและเนื้อเรื่อง นักเรียนต้องจดจำชื่อผู้แต่งผลงาน ตลอดจนความหมายของคำศัพท์ และถ้อยคำ สำนวน ลำดับความเป็นมาของเนื้อเรื่อง ตลอดจนรายละเอียดปลีกย่อย เช่น ปี พ.ศ. ที่ผู้แต่งแต่งวรรณคดีเรื่องนั้น ปี พ.ศ. ที่เกิดเหตุการณ์หากจะมีการวิเคราะห์ ตีความ และประเมินค่าวรรณคดีก็มักจะเป็นไปในลักษณะของคำตอบสำเร็จรูปที่ครูเป็นผู้กำหนดมากกว่าที่จะให้นักเรียนใช้ความคิดและหาคำตอบด้วยตัวเอง วิธีการเช่นนี้ทำให้ผู้เรียนเข้าใจจุดประสงค์ของการเรียนวรรณคดีผิดไป การอ่านวรรณคดีจึงกลายเป็นเรื่องไม่ท้าทาย ไร้รสชาติ และไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้อยากเห็น หรือเสนอมุมมองที่แปลกใหม่แตกต่างไปจากคำตอบที่ครูกำหนด จากที่กล่าวมานั้นแสดงให้เห็นว่าการฝึกทักษะการอ่านวิเคราะห์โดยอาศัยวรรณกรรมและวรรณคดีไทยเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้นักเรียนท่องจำวรรณคดีมากกว่าเน้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการอ่านวิเคราะห์เนื้อหาเป็นกระบวนการสอนที่ไม่มีประสิทธิภาพ

กระบวนการคิดด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กล่าวถึงลักษณะเด่นของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ สรุปความได้ว่า จุดเน้นของการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้คำถามหมวกความคิด 6 ใบ คือ การกระตุ้นผู้เรียนให้สามารถคิดและตั้งคำถาม กระตุ้นให้เกิดความสนใจใฝ่รู้ และคิดหาคำตอบที่ถูกต้อง เนื่องจากคำถามมีส่วนสำคัญที่จะจุดประกายให้ผู้เรียนนึกคิด เกิดข้อสงสัย ใคร่รู้เพื่อแสวงหาคำตอบและความรู้ต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด การใช้คำถามจึงเป็นการกระตุ้นผู้เรียนให้คิดเป็น คิดได้ ภายใต้กรอบการคิดในแต่ละด้าน หรือกรอบแนวทางในการตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบซึ่งมี “สีหมวก” เป็นตัวกำหนดกรอบทางความคิดในด้านต่าง ๆ อันเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยเพิ่มพูนทักษะการคิดของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยหลักการและลักษณะเด่นข้างต้นประกอบกับสภาพปัญหาในชั้นเรียน ผู้วิจัยจึงเลือกการจัดการเรียนรู้แบบพัฒนากระบวนการคิดด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ เป็นนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทย ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยนำมาพัฒนาผู้เรียนในระหว่างจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการอ่านวิเคราะห์ นำมาซึ่งคุณภาพผู้เรียนตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทยด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ กับเกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทย

การทบทวนวรรณกรรม

1. **ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์** เป็นความสามารถที่นักเรียนควรได้รับการฝึกฝน เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตรและตัวชี้วัดทางการศึกษา ผู้วิจัยจึงศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และสรุปข้อมูลทบทวนวรรณกรรม ดังนี้

1.1 **ความหมายของการอ่านวิเคราะห์** สรุปได้ว่า หมายถึง การอ่านเนื้อหาเพื่อจำแนก แยกแยะองค์ประกอบที่สำคัญ ใช้การพิจารณาให้ถ่องแท้ ถัดวัน รอบคอบ ในการศึกษาเรื่องราว โดยในเบื้องต้นต้องอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ และตั้งคำถามเพื่อการวิเคราะห์ ตลอดจนพิจารณาเนื้อหาทั้งด้านศิลปะ การเขียนและเนื้อเรื่อง

1.2 **ความสำคัญของการอ่านวิเคราะห์** สรุปได้ว่า การอ่านวิเคราะห์เป็นการอ่านเรื่องที่สำคัญมีคุณค่าต่อชีวิต เป็นการอ่านที่ฝึกให้ผู้อ่านรู้จักใช้ความคิดสติปัญญา และความรอบรู้ต่อสิ่งที่ได้อ่านการฝึกแสดงความคิดเห็นช่วยให้ผู้อ่านรู้จักคิดเป็น และเป็นการเพิ่มพูนความรู้ เป็นการพัฒนาทักษะการคิดเชื่อมโยงอย่างเป็น

ระบบ เป็นการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านทราบถึงเนื้อหาและแก่นแท้ของเรื่องที่อ่าน นำมาสู่การพัฒนาความคิดและสติปัญญาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.3 กระบวนการหรือแนวทางการอ่านวิเคราะห์ สรุปได้ว่า ผู้อ่านต้องพิจารณาเนื้อหาเพื่อให้ทราบว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร ซึ่งก่อให้เกิดทักษะและความสามารถจับใจความสำคัญที่มีได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในเนื้อเรื่องได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร และสามารถจับใจความสำคัญที่เป็นรายละเอียดสนับสนุนหัวข้อเรื่องได้ นอกจากนี้ยังต้องแยกพิจารณาแต่ละส่วนให้ละเอียดลงไปว่าประกอบกันอย่างไรหรือประกอบด้วยอะไรบ้าง พร้อมทั้งพิจารณาให้เห็นว่าผู้เขียนใช้กลวิธีเสนอเรื่องอย่างไร อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่ผู้อ่านสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลได้ และตีความรายละเอียด นำมาสู่การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.4 ประเภทการอ่านวิเคราะห์ สรุปได้ว่า เป็นการอ่านวิเคราะห์ในระดับของคำ วลี ประโยค เพื่อพิจารณาข้อดี ข้อเสียหรือข้อบกพร่อง นำมาสู่การวิเคราะห์ทัศนคติของผู้แต่งว่ามีจุดมุ่งหมายใดแฝงแงคิดอะไรสะท้อนอารมณ์หรือให้อารมณ์ความรู้สึกอย่างไรแก่ผู้อ่าน

1.5 ความสามารถในการอ่านวิเคราะห์ สรุปได้ว่า พฤติกรรมการอ่านเนื้อหาเพื่อจำแนก แยกแยะองค์ประกอบที่สำคัญ ใช้การพิจารณาให้ถ่องแท้ ถี่ถ้วน รอบคอบ อันประกอบไปด้วย ด้านข้อเท็จจริง ด้านความรู้สึก จุดเด่น จุดด้อย ความคิดสร้างสรรค์ และความคิดรวบยอด

2. เทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ การพัฒนากระบวนการคิดด้วยการใช้คำถามตามเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยอมรับว่า คำถามสามารถนำไปใช้พัฒนาทักษะการคิด อารมณ์ และความรู้สึก ของผู้เรียนได้อย่างเป็นขั้นตอน มีระบบคิดรอบด้าน โดยมีสีของหมวกเป็นกรอบในการตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบซึ่งแนวคิดดังกล่าว เป็นแนวคิดของ เอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน De Bono (1991) อธิบายว่า การคิดมีอุปสรรคหลักอยู่ที่ความสับสน กล่าวคือ เราพยายามใช้หลาย ๆ สิ่งพร้อมกันมากเกินไป เช่น อารมณ์ ความรู้สึก ข่าวสารข้อมูล หลักของเหตุและผลความคาดหวัง และความคิดสร้างสรรค์ เสมือนเราพยายามเลี้ยงลูกบอลหลายลูกไปพร้อม ๆ กัน

เอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน De Bono (1991) กล่าวถึงวิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบที่มีการนำเสนอเป็นชื่อหมวกเพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายแทนการคิดด้านต่าง ๆ ซึ่งแต่ละสีจะมีความหมายที่แตกต่างกันออกไป ลักษณะการคิดนั้นจะมีความสัมพันธ์กับความหมายของ สิ่งนั้นด้วย หมวกที่มีสีต่างกันแทนประเภทการคิดในแต่ละแบบเมื่อผู้สวมหมวกใบใดก็ต้องทำหน้าที่คิดแบบนั้น การเปลี่ยนหมวกจึงเป็นการเปลี่ยนประเภทการคิด การคิดแบบหมวกใบมีความหมายดังนี้

- 1) หมวกสีขาว หมายถึง ความเป็นกลาง หมวกสีขาวเป็นตัวแทนของข้อมูลตัวเลข ข้อเท็จจริงต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ทุกคนยอมรับไม่มีการโต้แย้ง
- 2) หมวกสีแดง หมายถึง ความเกรี้ยวกราด อารมณ์ หมวกสีแดงเป็นการมองด้านอารมณ์ ความรู้สึก การหยิ่งรู้ และสัญชาตญาณ
- 3) หมวกสีดำ หมายถึง ความมืดครึ้ม หมวกสีดำจึงเป็นการมองในด้านลบ ข้อเสีย เหตุผลในการปฏิเสธ จุดด้อย และข้อผิดพลาด

4) หมวกสีเหลือง หมายถึง ความสดใสสว่าง หมวกสีเหลืองจึงเป็นการมองด้านบวกแง่ดี ความเป็นไปได้ ความหวัง ความมั่นใจว่าทำได้ และคุณประโยชน์ รวมทั้งเหตุผลในการยอมรับ

5) หมวกสีเขียว หมายถึง ความมีชีวิต ความเจริญงอกงาม และความอุดมสมบูรณ์ หมวกสีเขียว จึงเป็นการมองด้วยความคิดใหม่ ๆ ความคิดสร้างสรรค์

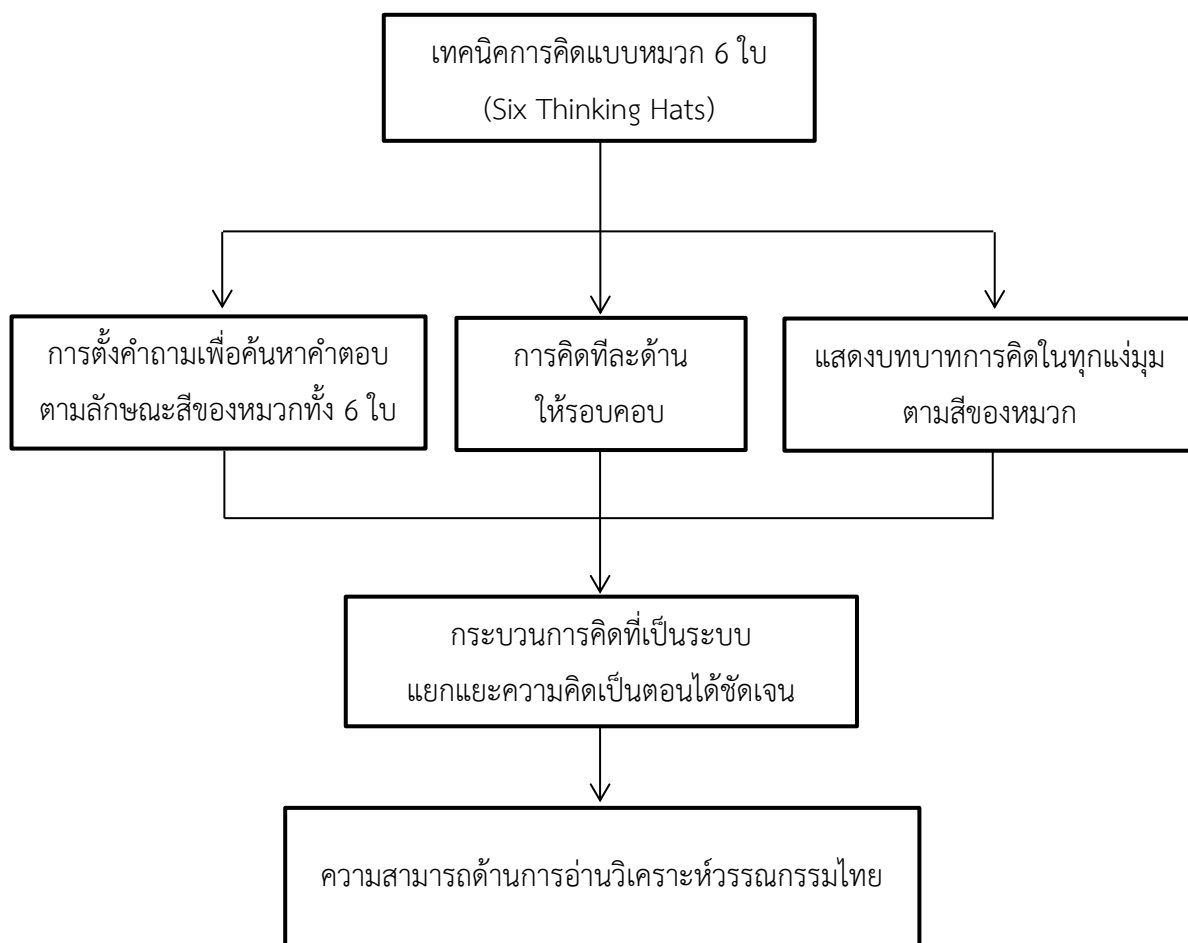
6) หมวกสีฟ้า หมายถึง การควบคุม เปรียบท้องฟ้าปกคลุมอยู่เหนือทุกสิ่ง หมวกสีฟ้าจึงเป็นการควบคุม การจัดระเบียบ การประเมิน และการสรุป

3. สรุปผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ รวมทั้งสิ้น 13 เรื่อง โดยมีประเด็นการวิจัยคือ การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการอ่านวิเคราะห์ ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ ทั้งยังเป็นการวิจัยเปรียบเทียบการพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการอ่านวิเคราะห์ ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ กับการพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการอ่านวิเคราะห์ด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกการคิดด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการอ่านวิเคราะห์มากกว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกคิดด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการใช้เทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ ทำให้นักเรียนที่ได้รับการพัฒนา มีความคิดวิเคราะห์และมีความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์เนื้อหาวรรณกรรมและวรรณคดีไทยเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ มีผลการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าผลทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้แสดงให้เห็นว่า เทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ สามารถพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการอ่านวิเคราะห์ได้ ประกอบกับนักเรียนมีความคิดเห็นหรือความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ อยู่ในระดับดีมากจากผลการวิจัยมีความเหมาะสมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านวิเคราะห์ วิวิจารณ์ เนื้อหาที่เป็นวรรณกรรม วรรณคดีไทย ในรายวิชาภาษาไทยอันจะนำมาซึ่งการบรรลุตัวชี้วัดมาตรฐาน ท 1.1 และ ท 5.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎีของการคิดแบบหมวกหกใบ ของ เอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน De Bono (1991) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ฝ่ายมัธยม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 25 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่ก่อตั้งขึ้นมาใหม่มีนักเรียนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพียง 1 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผนการเรียนรู้ โดยมีแนวคิดของ เอ็ดเวิร์ด เดอโบโน ที่มุ่งพัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถ ด้านทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ จุดเน้น คือ การกระตุ้นผู้เรียนให้สามารถคิดและตั้งคำถาม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) สามารถคิดและตั้งคำถามจากบทอ่านได้ภายใต้กรอบแนวทางในการตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบของหมวกทั้ง 6 สี 6 ใบ ทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิด อารมณ์ และความรู้สึกของผู้เรียนได้อย่างเป็นขั้นตอน มีระบบในการคิด ทำให้นักเรียนคิดได้อย่างรอบด้านโดยการใช้สีของหมวกเป็นเครื่องหมายกำหนดมุมมองหรือทิศทางการคิด

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ผลการตรวจสอบค่าความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ จากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย จำนวน 3 คน ผลการตรวจสอบค่าความสอดคล้อง มีค่า

เท่ากับ 0.82 แปลผลได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ มีความเหมาะสมในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทยสำหรับนักเรียน 2) แบบทดสอบ สร้างแบบทดสอบ วัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทยด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ ผู้วิจัยดำเนินการ สร้างแบบทดสอบทั้งก่อนและหลังเรียน โดยใช้หลักการออกข้อสอบแบบปรนัย ซึ่งลักษณะโดยทั่วไปของ ข้อสอบปรนัย จะประกอบด้วย 2 ส่วน คือ คำถามและคำตอบ ตัวคำถามของข้อสอบปรนัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ ผู้ตอบได้แสดงความรู้ความสามารถต่าง ๆ ตามที่ผู้ถามต้องการ ผลการตรวจสอบค่าความสอดคล้อง (IOC) ของ แบบทดสอบการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทยด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ จากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย จำนวน 3 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาหรือ เป็นอาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัยประจำสาขาวิชาภาษาไทย ค่าความสอดคล้องอยู่ในระดับ 0.87 ค่าความยากง่าย มีค่าระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก มีค่าระหว่าง 0.20 – 1.00 โดยสรุปแปลผลได้ว่า แบบทดสอบการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทยมีประสิทธิภาพมีความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ทดสอบความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทยของนักเรียนได้

รวบรวมข้อมูลด้วยการวัดผลและประเมินผลก่อนและหลังเรียน การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และ วิเคราะห์บันทึกหลังเรียน ระหว่างเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2566 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2566 นำข้อมูล เชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิจัย เอกสาร วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษา รวบรวม ตลอดจนวิเคราะห์ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมุ่งศึกษาและเก็บรวบรวม ข้อมูลจากบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตลอดจนผลการวัดผลกลาง ภาค รหัสวิชา ท30103 ภาษาไทย 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 พบว่า ผู้เรียนไม่สามารถวิเคราะห์ รูปแบบในการแต่ง ความมุ่งหมายในการแต่งเนื้อเรื่องหรือแนวคิดของเรื่อง กลวิธีในการแต่ง ตลอดจนคุณค่า ของวรรณกรรมและวรรณคดีไทยได้ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ใน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ฝ่ายมัธยม มากที่สุด

เมื่อดำเนินการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทยด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ พบว่า นักเรียนมีผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทยด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบมากที่สุด คือ ผลการประเมินการอ่านบทอ่านจากวรรณคดีเรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย คิดเป็นร้อยละ 84 ลำดับถัดมาเป็นการอ่านบทอ่านจากวรรณคดีเรื่อง มัทนะพาธา คิดเป็นร้อยละ 80 ถัดมา เป็นการอ่าน บทอ่านจากวรรณกรรม เรื่อง โคลนติดล้อ คิดเป็นร้อยละ 72 และสุดท้ายเป็นการอ่านวรรณกรรมจากเรื่อง ร่าย ยาวมหาเวสสันดร กัณฑ์มัทรี คิดเป็นร้อยละ 68

นอกจากนี้ผลการทดสอบก่อนและหลังการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทยด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ฝ่ายมัธยม ซึ่งเป็นผลจากการตรวจแบบทดสอบความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทย ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ ผลการทดสอบ พบว่า การทดสอบก่อนการพัฒนาตามกระบวนการวิจัยมีนักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินมีคะแนนร้อยละ 60 ขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และมีจำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินมีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 80 หลังจากดำเนินการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทยด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ โดยจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 ครั้ง รวม 10 ชั่วโมง พบว่า นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินมีคะแนนร้อยละ 60 ขึ้นไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 92 และมีจำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ มีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทยด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ฝ่ายมัธยม ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

สาเหตุของปัญหาเกิดจากนักเรียนมักจะเรียนวรรณคดีแบบท่องจำเพื่อนำไปสอบเท่านั้น ประกอบกับการเรียนวรรณคดียังคงเน้นที่ประวัติผู้แต่ง เนื้อเรื่อง ความหมายของคำศัพท์ ลำดับความเป็นมาของเนื้อเรื่อง สรุปเนื้อเรื่อง ซึ่งเป็นเอกสารที่ครูแจกให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด ส่วนการวิเคราะห์ วิจารณ์ รูปแบบในการแต่งตีความหรือวิเคราะห์ความมุ่งหมายในการแต่ง ตีความเนื้อเรื่องและแนวคิดของเรื่อง วิเคราะห์ วิจารณ์ กลวิธีในการแต่ง ตลอดจนการประเมินคุณค่าวรรณคดีก็มักจะให้นักเรียนจดตามที่ครูบอกหรือตามที่ครูแจกเอกสาร ซึ่งนักเรียนไม่ได้ใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ ตีความ และประเมินคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมไทยที่อ่าน ส่งผลคุณภาพผู้เรียนไม่เป็นไปตามที่ตัวชี้วัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด

เมื่อพิจารณาถึงสภาพปัญหาในชั้นเรียนและสาเหตุของสภาพปัญหาในชั้นเรียนตามที่กล่าวนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ โดยการสืบค้นจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ ห้องสมุด เว็บไซต์รวบรวมงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ ตลอดจนเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ ผลการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยจึงพิจารณาคัดเลือกนวัตกรรมการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทย ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ ซึ่งเป็นแนวคิดของ เอ็ดเวิร์ด เดอโบโน ที่มุ่งพัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถด้านทักษะการคิด อย่างเป็นระบบ จุดเน้นคือ การกระตุ้นผู้เรียนให้สามารถคิดคำถาม ตั้งคำถาม และตอบคำถาม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) สามารถคิดและ ตั้งคำถามจากบทอ่านได้ภายใต้กรอบแนวทางในการตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบของหมวกทั้ง 6 สี 6 ใบ ทำให้

นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิด อารมณ์ และความรู้สึกของผู้เรียนได้อย่างเป็นขั้นตอน มีระบบในการคิด ทำให้นักเรียนคิดได้อย่างรอบด้าน โดยการใช้สีของหมวกเป็นเครื่องหมายกำหนดมุมมองหรือทิศทางการคิด ซึ่งนวัตกรรมดังกล่าวเอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน De Bono (1991) ได้เสนอขั้นตอนการสอนโดยใช้วิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบ คือ ขั้นนำ ขั้นอธิบายหรือชี้แจงรายละเอียด ขั้นสาธิต ขั้นปฏิบัติ ขั้นหารายละเอียดเพิ่มเติม และขั้นสรุป

เมื่อดำเนินการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ฝ่ายมัธยม ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ พบว่านักเรียนมีผล การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทยด้วยเทคนิคการคิดแบบ หมวก 6 ใบ มากที่สุด คือ ผลการประเมินการอ่านบทอ่านจากวรรณคดีเรื่องลิลิตตะเลงพ่าย คิดเป็นร้อยละ 84 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนให้การสนับสนุนในการเชิญวิทยากรผู้แสดงบทนำเป็นสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ในภาพยนตร์ตำนานสมเด็จพระนเรศวรมหาราชมาบรรยายภายใต้กิจกรรม วรรณกรรมอักษรสะท้อนมุมมองตัวละคร ทำให้ผู้เรียนเข้าใจ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ วรรณคดีเรื่อง ลิลิตตะเลงพ่ายได้อย่างรอบด้านตามลักษณะข้อคำถามตามเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ

ลำดับถัดมาเป็นการอ่านบทอ่านจากวรรณคดีเรื่อง มัทนะพาธา คิดเป็นร้อยละ 80 เป็นผลมาจากการที่นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตัวละครเป็นตัวอักษรในบทความวิเคราะห์ วิวิจารณ์วรรณคดี มัทนะพาธา ทำให้ผู้เรียนต้องอาศัยกระบวนการกลุ่มในการระดมความคิดวิเคราะห์วิจารณ์เนื้อหา ทั้งยังเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับความรัก มีเนื้อหาทันสมัย ผู้เรียนเข้าใจบทบาทง่าย แม้จะมีฉันทลักษณ์เป็นคำฉันท์ แต่ผู้เรียนก็สามารถคิดรอบด้านตามเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบได้

ลำดับถัดมาเป็นการอ่านบทอ่านจากวรรณกรรม เรื่อง โคลนติดล้อ คิดเป็นร้อยละ 72 เป็นบทอ่านที่มีเนื้อหาคือเป็นวรรณกรรมร้อยแก้ว แต่ด้วยสำนวนภาษามีหลายคำที่นักเรียนยังตีความได้ไม่ลุ่มลึก จึงทำให้การตีความ แปลความ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ มีผู้ผ่านเกณฑ์เพียงร้อยละ 72

ลำดับสุดท้ายเป็นการอ่านวรรณกรรมจากเรื่อง ร่ายยาวมหาเวสสันดร กัณฑ์มัทรี คิดเป็นร้อยละ 68 นับได้ว่าเป็นบทอ่านที่นักเรียนต้องเรียนรู้คำศัพท์ที่ได้รับอิทธิพลภาษาบาลี สันสกฤต รวมถึงมีเรื่องราวดำเนินเรื่องด้วยกลวิธีการพรรณนาโวหารเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมร่ายยาวมหาเวสสันดร มีผลการพัฒนาอยู่ในระดับที่ถือว่าพอใช้

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะการวิเคราะห์ วิวิจารณ์ตามเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ พบว่า นักเรียนสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามได้สอดคล้องกับสีหมวกได้ดี ทั้งยังสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหมวกสีเหลือง (จุดเด่น) หมวกสีขาว (ข้อเท็จจริง) และหมวกสีแดง (ความรู้สึก) นักเรียนสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามได้สอดคล้องกับลักษณะสีหมวกค่อนข้างดีและมีเหตุผล แต่ในส่วนของหมวกสีดำ (จุดด้อย) หมวกสีเขียว (การนำไปใช้) และหมวกสีฟ้า (สรุป) นักเรียนยังค่อนข้างสับสนถึงลักษณะการตั้งคำถามและหาคำตอบเพื่อให้สอดคล้องกับสีของหมวกดังกล่าว ครูจึงได้ให้ข้อเสนอแนะและทบทวนความหมายของสีหมวกเป็นระยะ

สรุปองค์ความรู้

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทยในบทเรียนระดับมัธยมศึกษา ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ มีจุดเด่นในแง่ให้นักเรียนได้ฝึกอ่านและวิเคราะห์บทอ่านได้อย่างรอบด้าน ครบทุกประเด็น นักเรียนได้มีโอกาสวิเคราะห์บทอ่านได้หลากหลายแง่มุม รู้จักจัดระเบียบความคิด นักเรียนได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ภายในกลุ่มและต่างกลุ่ม อันเป็นการฝึกให้ผู้เรียนใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดอย่างเปิดเผย มีความคิดเป็นอิสระภายใต้กรอบและทิศทางความคิดของสีหมวก และนักเรียนระมัดระวัง ไม่ด่วนสรุปเรื่องที่อ่านแล้วตอบคำถาม นับเป็นการอ่านเพื่อพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็น หากกล่าวถึงจุดด้อยนวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ พบว่า นักเรียนยังไม่เข้าใจความหมายของสีหมวกทั้ง 6 สี นักเรียนมักแสดงบทบาททางความคิดหรืออ่านวิเคราะห์ไม่ตรงกับลักษณะธรรมชาติของสีหมวก ครูจึงต้องให้ความสำคัญกับการสวมหมวก และการสับเปลี่ยนหมวกระหว่างการจัดกิจกรรม ประกอบกับระยะเวลาในการอ่านวิเคราะห์ เพื่อตั้งคำถามและค้นหาคำตอบให้สอดคล้องกับลักษณะสีของหมวกมีจำกัดหรือไม่เพียงพอ การวัดและประเมินผลด้านการอ่านวิเคราะห์ หมวกสีแดงที่แสดงความรู้สึก ผู้สอนจำเป็นต้องระมัดระวังในการแสดงความรู้สึกของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2556) และ สุนทร์ สินธพานนท์ (2553) ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบไว้ว่า ผู้เรียนไม่เข้าใจบทบาท ของตนเองในการสวมหมวกแต่ละใบซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมไม่ราบรื่น ไม่ต่อเนื่อง แต่กระนั้นก็พบว่า การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ สามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทย ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ฝ่ายมัธยมได้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ ที่สำคัญ คือ การนำนวัตกรรมการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมไทยด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ ไปใช้เพื่อพัฒนานักเรียนที่ไม่กล้าแสดงออกทางความคิดเห็นไม่กล้าตอบคำถามผู้สอน โดยควรให้ความสำคัญกับขั้นตอนการระดมความคิดที่ผู้เรียนจะได้แสดงความคิดเห็นตามกรอบและทิศทางความคิดของสีหมวกที่มีต่อบทอ่านหลังจากการอ่าน สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับใช้เทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบกับการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมร้อยกรอง หากจะใช้กับการอ่านวิเคราะห์วรรณกรรมร้อยกรอง ควรให้นักเรียนมีพื้นฐานเรื่องฉันทลักษณ์ การตีความคำยาก การถอดความก่อน จึงดำเนินการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบ

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2546). *คู่มือการจัดกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์*. เนชั่นมัลติมีเดียกรุ๊ป.

- ทรงฤทธิ์ ฉิมโฉม. (2553). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีสอนแบบหมวกหกใบและวิธีสอนแบบปกติร่วมกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง สามก๊ก ตอน กวนอูไปรับราชการกับโจโฉ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- ทัศนีย์ หนูนา. (2550). ผลของการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวก 6 ใบที่มีต่อความสามารถคิดวิเคราะห์และการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- ทิพย์สุนทร อนันบุตร. (2542). การอ่านเพื่อการวิเคราะห์. (พิมพ์ครั้งที่ 4). มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ทีศนา แคมมณี. (2544). วิทยาการด้านการคิด. สำนักพิมพ์เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2556). การพัฒนาการคิด ฉบับปรับปรุงใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ 5). โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรินต์.
- มารศรี เมืองโคตร. (2554). การพัฒนาความสามารถในการคิดและการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีการคิดแบบหมวกหกใบ. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น].
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. โรงพิมพ์คุรุสภา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (8 มกราคม 2556). เด็กไทยด้อยเรื่องคิดวิเคราะห์ ครูงานมาก ไม่มีเวลาเตรียมการสอน. ไทยรัฐ. <https://www.thairath.co.th/content/318746>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). การจัดการเรียนรู้แบบพัฒนากระบวนการคิดด้วยการใช้คำถามหมวกความคิด 6 ใบ. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). แนวทางการพัฒนาและประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์ และเขียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุนันท์ สินธพานนท์. (2553). นวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2). (พิมพ์ครั้งที่ 4). โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรินต์.
- De Bono, Edward. (2000). *Six Thinking Hats*. Penguin Books.
- De Bono. (1991). *Six Thinking Hats For School*. Perfection Learning Corporation.